

انتشارات، شماره ۴۵۰

اقتصاد خرد (۱)

تالیف:

دکتر محمد رضا لطفعلی پور

عضو هیأت علمی دانشکده اقتصاد دانشگاه فردوسی مشهد

www.ketab.ir

لطفعلی پور، محمد رضا، ۱۳۳۵

اقتصاد خرد (۱) / تألیف محمد رضا لطفعلی پور، - مشهد: دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۳۸۴.

۱۹۲ ص، مصور، جدول، نمودار. - (انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد؛ شماره ۴۵۰)

(ISBN: 964-386-106-6)

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه: ص ۱۸۸-۱۸۹.

۱. اقتصاد خرد، الف، عنوان.

۳۳۸/۵

۶ ل ۲ ف / ۱۸۰ HB

۳۸۴-۳۰۴۰۹ م

کتابخانه ملی

کتابخانه ملی

انتشارات، شماره ۱۰

اقتصاد خرد (۱)

تألیف

دکتر محمد رضا لطفعلی پور

ویراستار علمی

دکتر احمد صباحی

وزیری، ۱۹۲ صفحه، ۵۰۰ نسخه، چاپ چهارم، پاییز ۱۳۹۳

امور قتی و چاپ: مؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد

بها: ۵۰۰۰۰ ریال

ISBN: 964-386-106-6

شابک ۹۶۴-۳۸۶-۱۰۶-۶

فهرست

۹	مقدمه
۱۱	فصل اول کلیات اقتصادی
۱۲ اقتصاد خرد - کلان
۱۳ اقتصاد اثباتی و دستوری
۱۴ فعالیتهای اقتصادی
۱۶ نمودار فعالیتهای اقتصادی
۱۶ بازار عوامل تولید
۱۶ کمپایی
۱۷ وظایف اصلی هر سیستم اقتصادی
۲۰ منحنی امکانات تولید
۲۳ فرضیات اساسی برای رسم منحنی امکانات تولید
۲۳ تمرینات فصل اول
۲۵	فصل دوم تئوری رفتار مصرف کننده
۲۵ مطلوبیت
۲۸ نظریه مطلوبیت قابل اندازه گیری

۲۹ نظریه مارشال
۳۰ جمع بندی نظریات قابل اندازه گیری بودن مطلوبیت
۳۱ نظریه مطلوبیت قابل رتبه بندی
۳۲ اصول رفتار عقلایی
۳۴ نظریه تقاضای مصرف کننده
۳۴ ۱- روش مطلوبیت
۳۶ ۲- روش منحنی های بی تفاوتی
۳۸ ویژگی منحنی های بی تفاوتی
۳۹ امکان همبستگی منحنی های بی تفاوتی
۴۲ منحنی های بی تفاوتی ناشی از سلیقه های خاص
۴۳ نرخ نهایی جانشینی
۴۴ خط بودجه
۴۷ انتقال خط بودجه
۴۸ تعادل مصرف کننده
۵۰ روش دیگر حصول تعادل
۵۱ روش ریاضی تعادل مصرف کننده
۵۱ استفاده از تابع لاگرانژ
۵۴ شرط کافی حداکثر کردن مطلوبیت
۵۸ اثر تغییرات درآمد بر تعادل مصرف کننده
۵۸ (منحنی درآمد - مصرف (ICC)
۶۰ منحنی انگل
۶۰ اشکال مختلف منحنی انگل
۶۲ اثر تغییرات قیمت بر تعادل مصرف کننده
۶۲ (منحنی قیمت - مصرف (ICC)
۶۲ تعیین تابع قیمت - مصرف

۶۳.....	منحنی تقاضا
۶۵.....	تقاضای بازار
۶۶.....	معادله تقاضا
۶۸.....	استخراج تابع تقاضا به طریق ریاضی
۶۹.....	تعیین تابع تقاضا
۷۰.....	تمرینات فصل دوم

فصل سوم بعضی اصول در اقتصاد خرد ۷۵

۷۵.....	ترجیحات همکار
۷۶.....	کشش یا حساسیت
۷۶.....	کشش قیمتی تقاضا
۷۸.....	کشش نقطه ای - کمانی یا خطی
۸۰.....	کشش نقاط مختلف یک خط
۸۳.....	کشش تقاضا با توجه به منحنی قیمت - مصرف
۸۵.....	عوامل مؤثر در کشش تقاضا
۸۸.....	کشش تقاطعی تقاضا (کشش متقاطع تقاضا)
۸۹.....	کشش درآمدی تقاضا
۹۲.....	اثرات جانشینی و درآمدی
۹۳.....	اثر جانشینی و درآمدی در حالت افزایش قیمت
۹۴.....	اثرات درآمدی و جانشینی در مورد کالای پست
۹۵.....	تناقض گیفن
۹۶.....	تمرینات فصل سوم

فصل چهارم تولید ۹۹

۹۹.....	تابع تولید
---------	------------

۱۰۱	قابلیت جانشینی
۱۰۱	کوتاه مدت- بلند مدت
۱۰۱	تولید و بازدهی عوامل تولیدی- قانون بازده نزولی
۱۰۳	به دست آوردن محصول کل ، نهایی و متوسط
۱۰۳	منحنی MP «منحنی محصول نهایی»
۱۰۴	منحنی محصول متوسط
۱۰۴	بهره وری نیروی کار
۱۰۵	توابع تولید بر اساس عوامل تولید- قابل جانشینی
۱۰۷	خصوصیات منحنی های تولید یکسان
۱۰۸	نرخ نهایی جانشینی تکنیکی
۱۰۹	قسمتهای قابل تعادل متجانس های تولید یکسان
۱۱۱	کشش تولید
۱۱۲	بازدهی عوامل تولید
۱۱۵	خط هزینه یکسان
۱۱۶	حداکثر ستاده با حداقل هزینه
۱۱۷	تعادل تولید کننده و تعیین مسیر توسعه
۱۲۰	بیان ریاضی تعادل تولید کننده
۱۲۱	روش دیگر رسیدن به تعادل
۱۲۲	تمرینات فصل چهارم
۱۲۶	ضمیمه فصل چهارم توابع تولید
۱۲۸	کشش جانشین بین عوامل تولید
۱۳۰	خصوصیات توابع تولید
۱۳۰	تابع تولید با بازده ثابت نسبت به مقیاس
۱۳۲	تابع تولید با بازده فزاینده نسبت به مقیاس

۱۳۴ تابع تولید با بازده نزولی نسبت به مقیاس
۱۳۴ توابع لگاریتمی
۱۳۵ تابع کاب - داگلاس
۱۳۸ خصوصیات تابع تولید کاب - داگلاس
۱۳۹ تابع تولید CES
۱۴۰ تابع تولید با ضرایب ثابت
۱۴۳ تابع پیل من
۱۴۴ تابع درجه دوم
۱۴۴ تابع ریشه دوم

فصل پنجم هزینه

۱۴۵ هزینه فرصت
۱۴۶ هزینه های آشکار - غیر آشکار (ضرایب)
۱۴۷ تقسیم بندی هزینه ها از نظر زمانی
۱۴۷ هزینه های کوتاه مدت
۱۴۷ هزینه های بلند مدت
۱۴۸ انواع هزینه متوسط در کوتاه مدت
۱۴۸ هزینه کل
۱۵۰ هزینه ثابت متوسط
۱۵۰ هزینه متغیر متوسط
۱۵۱ هزینه های کل متوسط
۱۵۲ هزینه نهایی
۱۵۳ بررسی روابط بین هزینه های مختلف
۱۵۵ هزینه در بلند مدت
۱۵۷ هزینه متوسط بلند مدت

۱۵۹ منحنی هزینه کل در بلند مدت
۱۶۰ طریقه به دست آوردن منحنی هزینه کل در کوتاه مدت STC
۱۶۱ مطلوب ترین تشکیلات تولیدی
۱۶۲ تمرینات فصل پنجم

۱۶۵ **فصل ششم عرضه**

۱۶۶ تغییر در منحنی عرضه
۱۶۷ بیان منحنی عرضه
۱۶۸ عرضه با انعطاف
۱۶۹ کشش عرضه
۱۷۱ کشش منحنی عرضه در حالت‌های خاص
۱۷۳ تمرینات فصل ششم

۱۷۵ **فصل هفتم قیمت تعادلی**

۱۷۶ تغییر در منحنی های عرضه و تقاضا
۱۷۸ روش ریاضی قیمت تعادلی
۱۷۹ تعادل پایدار - دینامیکی
۱۸۱ عرضه با تأخیر زمانی - قضیه تار عنکبوتی
۱۸۶ تمرینات فصل هفتم
۱۸۸ منابع و مآخذ

مقدمه

تجربه چند سال تدریس اقتصاد خرد در مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد راقم این سطور را بر آن داشت تا یادداشت‌های پراکنده‌ی رفته به نگام کلاس تهیه کرده بود، تکمیل نموده و جهت استفاده بهتر دانشجویان و علاقه‌مندان به صورت کتاب عرضه نماید. از جمله ویژگی‌های این کتاب می‌توان به خلاصه و فشرده بودن مباحث آن اشاره کرد. در حد امکان در مواردی که به اصل مطلب خللی وارد نشود از توضیحات اضافی پرهیز و مفاهیم در غالب عبارات پیرامون آنها به سادگی بیان گردیده است. از دیگر ویژگی‌های کتاب رعایت تقدّم و تأخّر مطالب و مفاهیم در نگارش و تطبیق کتاب می‌باشد؛ چنان‌که پیش از ورود به هر مبحث موضوعات مرتبط با آن و مقدمات بحث توضیح داده شده است تا امکان درک مطلب برای خوانندگان محترم بهتر فراهم گردد. همچنین در این کتاب تلاش شده تا علاوه بر بیان مفاهیم تئوریک و تجربی با الهام از واقعیات اقتصادی به صورت قابل فهم تری استفاده شود و در جای‌جایی که مصداقی از موضوعات اقتصادی یا مسائل بیرونی مربوط وجود داشته در متن آورده شده است تا با به درک بهتر موضوع کمک کند. با این وجود، باید به این نکته اشاره کرد که بیان بسیاری از مسائل به صورت تئوریک بوده است.

فصل اول به کلیات اختصاص دارد و به جایگاه علم اقتصاد و ارتباط آن با سایر علوم پرداخته است. همچنین مفاهیم علم، مکتب و سیستم اقتصادی توضیح داده شده است. تقسیم‌بندی‌های علم اقتصاد و زمینه مطالعه هر یک نیز مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. این فصل جایگاه بحث‌های علم اقتصاد را از

دیدگاه نظری مشخص می‌سازد. فصل دوم به رفتار مصرف‌کننده اختصاص یافته و به نحوه اتخاذ تصمیم توسط مصرف‌کننده و چگونگی حصول به تعادل از راه‌های مختلف پرداخته است. از جمله مباحث این فصل می‌توان به بحث‌های مقدار مصرف و تقاضا از کالا که نتیجه حاصل از تعادل مصرف‌کننده است، چگونگی منحنی تقاضا، عوامل مؤثر بر منحنی تقاضا و منحنی تقاضای بازار اشاره کرد.

در فصل سوم به بعضی از مباحث مهم در اقتصاد پرداخته شده است. عمده‌ترین این مباحث عبارتند از: ترجیحات آشکار، کششها، اثرات درآمدی و جانشینی. در این فصل کششهای قیمتی و درآمدی ملاحظه و عوامل مؤثر بر کشش به تفصیل بحث شده است.

فصل چهارم به تولید اختصاص داده شده است. تابع تولید، بازدهی عوامل تولید، تولید با یک عامل تولید و دو عامل تولید در این فصل مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. تعادل تولیدکننده، مسیر توسعه و بحث‌های تکنولوژی‌کاربر و سرمایه‌بر از بحث‌های دیگر این فصل می‌باشند.

مبحث هزینه‌ها، هزینه‌های ثابت، متوسط، متغیر و کل در کوتاه مدت و بلند مدت و نیز رابطه بین هزینه‌ها در فصل پنجم مورد بررسی قرار گرفته است.

موضوع عرضه در فصل ششم مطالعه قرار گرفته است. عوامل مؤثر بر عرضه و تغییر در منحنیهای عرضه و تقاضا و اثر آن بر قیمت تعادلی بازار را در جمله موضوعات بعدی این فصل می‌باشند. همچنین در فصل هفتم از مسأله تعادل پایدار و نیز عرضه با تغییر زینب، قضیه نار عنکبوتی به تفصیل سخن آمده است.

در پایان از اساتید محترم و دانشجویان گرامی خواهشمندم نظرات و پیشنهادات احتمالی کتاب را یادآوری نمایند تا راهگشای راقم این سطور در چاپ‌های دیگر باشد. بر عذر عرض می‌دانم که از زحمات اعضای محترم هیأت علمی در گروه اقتصاد به خصوص جناب آقای دکتر صباغی، سرکار خانم رحمانی که با پیشنهادات سازنده خود باعث بهبود کتاب گردیده اند تشکر نموده و نیز از آقای حاجت قربانپور که زحمت ویرایش ادبی کتاب را متقبل بوده‌اند سپاسگزاری نمایم. همچنین از دانشجویان عزیزم میناجتی، زینب لطفعلی پورو مصطفی لطفعلی پور که در رسم اشکال کمک کرده‌اند، تقدیر می‌نمایم.